

KVINNORNAS STÖDJING

16 Juli 1922.

N:o 29. 2:dra årg.

Annonspris: Textsida 25 öre pr mm.
sista sidan 20 öre pr mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje Söndag.

Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLÖF. För annons- och ekonomiavdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: Vallgatan 27, Göteborg. Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6: — 1/2 år Kr. 3: 75.
Lösennummer 15 öre.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG, 1922

Eftertryck tillåtes gärna om "Kvinnornas Tidning", med hela namnet utsatt, angives som källan.

(Eftertryck förbjudes.)

Läkare bör ha rätt att använda bilalarmsignaler.

Av Lektor Jenny Richter Velander.

(Sv. Kvinnors Medborgarförbands artikelserie.)

Det kan icke hjälpas, att med våra befolkningsförhållanden, då bortemot sex miljoner svenskar måste röra sig och trivas inom samma gränser som Gustav Vasas 900,000, alla måste vänja sig att ta hänsyn till varandra och till de ordningsregler, som alla äro med om att uppställa och därför alla böra enas om att respektera såsom de enda medel att upprätthålla ordningen och därmed trevnaden. Särskilt är detta påtagligt i fråga om färder på allfarväg. Kör jag min ren på ändlösa vidder, så må det vara hänt, om jag tumlar med den hur som helst, men kör jag min bil i tätaste vimmel i våra trafikcentra, då kunna stat och samhälle avkräva mig förpliktelsen, att jag strikt håller mig på den körlinje, som jag kan begära för mig allena, och att jag med absolut säkerhet känner och minns de tecken och regler och uppfattar de signaler, som enligt allmän överenskommelse reglera den rörliga massans lägeförändringar och möjliggöra den enskildes trygga färd efter sin linje i det inkrånglade nätverket, som den moderna samfärdsels alla fordon teckna på den för alla gemensamma marken.

Men hur inkrånglat detta system av tecken och regler än är, så komma nya behov att skjuta in nya detaljer däri. Det kan icke heller hjälpas.

En sådan detalj, önskvärd, ja nödvändig, är en utvidgning av användningen av bilalarmsignalen. Denna signal bör vara tillåten icke bara brandkåren och ambulansen utan även enskild läkare, som måste fram genom sorlet och vimlet före någon annan, därför att han kör i kapp med döden. Jag skall be att få komma med ett par belysande exempel.

En läkare kallades till en barnsängskvinna ett par mil från stad och hämtades med bil. Vagnen var utmärkt. Chauffören en mästare i sitt fack. Vägen fri från trafik. — Kvinnans liv kunde räddas genom ett ingrepp i tid, men icke bara hennes utan även barnets liv var förlorat, om detta ingrepp icke gjordes. Läkaren tog risken för liv och kassa att köra med bilens största möjliga hastighet. — Då uppenbar sig ungefär halvvägs en stor bil, som körde mitt på vägen med största tillåtna hastighet. Omöjligt komma förbi den, ty den gav ej plats, och den envisades, ty den andra bilen fick ej köras fortare och chauffören visade sig vara en släkting till Jan Ers och Per Persa trotsande alla signaler i sin föresats att vara nummer ett och slippa sluka den andres damm. Psykologiskt är allt genomskingligt klart, men slutet på visan blev, att läkaren kom *tio minuter för sent*. En kvinna och ett barn myllades i jord, ett hem blev sprängt, därför att det var omöjligt att komma till tals med en man, som rullade fram med en hastighet av de lagstadgade fyra milen i timmen och vände ryggen till.

Ett annat exempel.

Jag stod i en drogstore i Cambridge, Mass., U. S. A. En man kom in och frågade druggisten, om det var farligt att svälja en viss vätska. "Gad", svarade denne. "Det är döden inom fyrtyo minuter."

"Men jag har gjort det", sade mannen stilla. "Jag tog fel flaska."

Tack vare telefonen fick man tag i en läkare, som var villig att ögonblickligen hämta mannen i sin bil och behandla honom inom den farliga tiden, men nog hade det varit lyckligt, om denne läkare ägt ett medel — en bilalarmsignal — som givit honom rätt att klyva trafikens vägar med samma energi som en destroyer klyver havets.

Rätt för läkare att före andra trafikanter i trängande fall pressa sig fram, skulle rädda livet på många i nöd för sitt liv stadda. Ovananförda exempel karakterisera måhända de tvänne största kategorierna av här berörda fall, livsfarliga förlösningar och olycksfall, men även andra finnas, såsom en blodstörtning, ett kritiskt moment i en lunginflammation, då patienten bor långt ute på landet, ett fall av rabies etc.

Men en rätt, som tillerkännes enskild person, kan missbrukas, säger du. Tänk sådana landsvägstyrningar våra läkare skulle bli! Doktorn med familj och vänner skall på fest. Fram med alarman! Ur vägen pack! Här kommer doktorn! Släpp fram honom, hur angeläget än ditt ärende är. Så tänker du det skulle komma att gå till.

Änej. Man kan väl känna sig ganska trygg för att den svenska läkarens icke skulle missbruka denna rätt. Det finns väl icke ett enda skäl för en misstanke mot den i dess helhet. Men skulle någon enskild läkare ta sig för att svika förtroendet, så finnas många sätt att varna den obehänsamma, pricka den självsvådige och straffa den brottslige. Det går icke så lätt nu för tiden som i den gamla goda tiden att ostört och ostraffat väcka allmän förgelse genom att trotsa allmänt erkända lämplighetsregler. Det finns dessutom något som verkar kraftigt återhållande på den, som till äventyrs kunde känna sig frestad att bedriva landsvägstyrning, nämligen risken för liv och lem och bil att köra alltför forcerat. Dessutom skulle ett missbruk väcka en mycket stark ovilja mot den missbrukande, och denna ovilja skulle nog söka sig uttryck, som skulle göra en ovälig framfart allt annat än angenäm för doktorn själv.

Man kunde också tänka sig missbruk från patienternas sida. En otålig eller en nervös patient kunde ge vilselärande uppgifter om sitt tillstånd och därmed locka läkaren till missbruk. Detta kan icke undvikas, hur beklagligt det än är, att därmed läkarens risker och mödor ytterligare ökas. Men det ställes upp för hans eget bedömande, om han vill använda forcerad körning eller ej. Han får en rätt, ett privilegium, men det står i

Vänner och "En äkta mans syn på saken."

Av Anna Lenah Elgström.

Av Gerda Melcher.

Det finnes gott om ord, vilka användas i dagligt tal, och som icke täcka de begrepp, för vilka de äro avsedda. Som t. ex. "vänner" och "vänenskap". Han eller hon "har så många vänner". Den bortgångne sörjes av en stor vänkrets. De rätta orden skulle här antagligen vara "nära bekanta", "stor bekantskapskrets".

Sätter man likhetstecken mellan "nära bekant" och "vän", kan man lätt nog skaffa sig en vidsträckt vänkrets, människor som äro älskvärda och hjärtliga, redo att giva sitt sällskap och även att göra icke blott små utan även stora tjänster, om de kunna påräkna gottgörelse därför i andra tjänster av samma värde. Denna kategori vänner är lättvunnen. Man behöver endast ha ett gästfritt hem, ekonomiskt välstånd, ett lättillgängligt, angenämt väsende.

Så länge allt går oss väl och solet belyser vår väg, följa oss dessa s. k. vänner lika troget som skuggan, men när motgångarna komma försvinna de liksom skuggan när solet går i moln. "Falsa vänner" kallar man dem sedan med bitterhet i sinnet. Utan skäl! De ha aldrig varit våra vänner i verklig mening, endast nära bekanta. Och i denna egenskap hava de varit förträffliga och förtjäna intet klander. De ha givit oss lika mycket som vi skänkt dem, vi ha haft det angenämt i varandras sällskap, vi ha berett varandra nöjen, festligheter, förströelser, da ha gjort oss många älskvärda tjänster mot våra goda gentjänster. Att de övergävo oss i motgångens dagar är sant, men skulle vi icke ha handlat på aldeles samma sätt mot dem, om det varit de och icke vi som drabbats av olyckan? Helt säkert, ty ej heller vi hava varit deras verkliga vänner utan endast "nära bekanta", på vilka Shakespeares karaktäristik förträffligt passar in: "ty de vänner, dem i ert hjärta givt, blott de känna minsta olycksstöt, så rulla de som vågor undan, synas icke till!"

Bekantskap, även den av förtrolig natur, är baserad på ömsesidig trevnad och fördel. Sviktat på det ena eller andra hållet förmågan att inlösa de härmed följande förpliktelserna, är själva grunden för en fortsatt samverkan undanryckt.

Vänskap är något helt annat. Den är ett förbund, vilket liksom kärleksförbindelsen ingås icke blott för de goda utan även för de onda tiderna, i lust och nöd, i med- och motgång, utan förbehåll, helt och fullt.

Den engelske skalden lord Byron karaktäriserade vänskap som "kärlek utan vingar". Kärlek utan erotik är kanske ett lättförståeligare uttryck. Liksom kärleken framspringer vän-

Så översätter man nog bäst titeln "The husband's story", på den unge amerikanske sedeskildraren David Graham Phillips sista bok.

Det blev i alla avseenden hans sista, ty kort efter dess publicerande blev han ihjälskjutet på gatan av den riderlige äkta mannen till en av de många Newyork-skönheter, som inbillade sig vara porträtterade i hans böcker. Säkert med orätt, ty Phillips var ingen skildrare av individer. Han var, som alla satiriker, typ-skildrare och intresserade sig endast för den enskilda, som representant för de lyten och laster hos de amerikanska kvinnorna han brann av begär att få bukt med.

Mänskligheten skulle icke kunna undvara idealisterna, som tillbedja det enskilda ödet och visa fram den ensamma själen i det förklarande, förstorande ljuset kring de oändliga vidderna bakom den.

Men lika litet skulle vi för vår andliga hälsas skull kunna undvara gisslarna och straffpredikarne, kättarne och gycklarne. Och vi borde inse att deras kärlek måste vara lika het som idealisternas — annars skulle de väl för länge sedan tröttnat på att varna och rätta — och deras hopp är segare, eftersom de äro skarpsyntare för de faror som hota idealets förverkligande!

Men det dröjer nog. Än så länge komma vi säkert att fortsätta att ge de "riktiga" idealisterna Nobelpris och avfärda satirikerna som "cyniker" och "misantrop", när vi inte avfärda dem så som de amerikanska männen avfärade Phillips.

Ett passande slut för den, som vägat gissla kvinnors fåfänga och kvinnors dårskap i kvinnans förlovade land Amerika! Hundra ja, tusentals förfinaade kvinnovarelser, vilkas subtila känslor han sårat, drogo säkert en lättadens suck, då de fingo budskapet om hans död för en av deras mäns hämnande hand.

En fin ödets ironi, ty Phillips var ju de amerikanska äkta människens rid-dare. Han proklamerade djärvt att de amerikanska hustrurna försumma sina män, hem och barn för sina nöjens, sin egen personliga sociala ärelystnads skull. En gisslade humbugen i deras idealistiska förakt för allt ekonomiskt väsen, deras tal om den "besudlande" penningen. När det är penningen, som utgör hela grundvalen för deras idealistiska tillvaro bland molnen! Han skrattade bittert ut deras förakt för hem och hushåll, som något lågt och materiellt. Han synade i sömmarna vad de "höga ting" bestodo av de levde för.

"Höga ting" — det är hjältinnan i "The husband's story", som har ordet, Edna Loring, arbetaredottern, sina

skapen ur den hemlighetsfulla känsla, som kallas sympati, "tycke" och som kommer oss, utan att vi rätt kunna förklara varför, att bland de hundra-tusen, ja, tusenden människor livet bringar oss i beröring med, stanna inför några helt få med en längtan att komma dem nära, att förenas med dem i vänskap i detta ords sanna och sköna betydelse.

föräldrars stolthet, för vacker för att arbeta, för att bli annat än en fin dam". — "Låt oss inte hyckla, säger hon, för en gångs skull uppriktig, fråga förste bäste amerikan vilket han helst skulle vilja vara, en hertig eller ett helgon? Vad tror du han skulle svara?"

Att han helst skulle vilja vara miljonär! svarar hennes make, Godfrey Loring, bittert och skrattande på en gång.

Den lilla dialogen är typisk för skildringen av den amerikanska hustrun i Edna Loring's gestalt, hennes sega kamp för att nå sin sociala ärelystnads mål. "Hon och alla de andra äro offer för en sjukdom, som kommit till Amerika från England, där den rasat i snart ett århundrade", säger D. G. Phillips. "Den yttrar sig i en våldsam åtrå efter att få umgås med personer, vars högsta önskan här i livet är att slippa bekantskapen i fråga. Jag säger icke att bara kvinnor lida av den sjukdomen, men utan tvivel är den mest utbredd bland dem. Våra kvinnor ha eller ha inte intresse för sina män, barn och hem — händelsevis — hur det faller sig! Huvudsaken för dem är dock klättrandet upp för den sociala stegen. Vad de än tyckas intresserade av, välgörenhet, religion, konst, är till sist dock bara ett medel för detta klättrande. Och männen — de betala. Ibland ovilligt, ibland ivrigt, stundom ovetande, stundom med fullt gillande. Männen — de betala." Det låter bittert och överdrivet, eller hur? Men folk, som känner till Amerika, ger Phillips i huvudsak rätt — så t. ex. Gustaf Hellström i sin briljanta bok "Ett rekommendationsbrev" med dess fängslande, intensivt levande moderna kvinnschildring.

För övrigt — genomsnittsamericanskens mentala attityd, naivt snobbistisk, rätt naivt materialistisk, förgäpad i allt yttre sken, tillbedjande framgången, rikedomens, hastighetsrekordet och rangen — en butiksflickas eller kontorists aptit på yttre förfining, utan den minsta aning om inre kultur — vem känner inte igen den atmosfären från alla de vidunderligt själstorra och tomma böckerna om hur man oftast skall bli miljonär, eller "leva livet leende", alla de amerikanska lyxfilmerna, med deras råa sentimentalitet, deras storögd, ljuvt änglalika filmstjärnors missromantik!

Men Phillips är, om inte den förste, så dock den intensivaste i att lägga skulden för detta förvända ideals utbredning främst hos den amerikanska kvinnan.

Och där, som överallt annars, har kvinnan ju som uppfostrarinna fäsligt lätt för att sprida sina egna dårskaper in över nästa generation, lära upp dem till vördnad för sina egna falska gudar!

De högre klassernas kvinnor, som övermodiga, bortsämda parasiter, utan plikter med pockande på alla rättigheter — den företeelsen har i alla tider varit en varningssignal att något i samhället började ge vika. Men se vi oss nu om i världens märka vi att det inte bara är i Amerika den förekommer. Mest i de anglosachsiska

INNEHÅLL.

Utlandskrönika i sammandrag.
Läkare böra ha rätt att använda bilalarmsignaler. Av Lektor Jenny Richter Velander.
Vänner och Bekanta. Av Gerda Melcher.
"En äkta mans syn på saken". Av Anna Lenah Elgström.
Ett brölloppstal. Av Selma Lagerlöf.
Hos Bikko Mikko. Av Ann Margret Holmgren.
Vet ni något sätt att spara husligt arbete?
Fångar. Av Torborg Dahlöf.
Rösträttsläget just nu.
M. M.
Mystik. Novell av baronessan Alexandere de Soucanton.

Utlandskrönika i sammandrag.

Det europeiska fredsskådespelet sedan 1918 börjar onekligen erbjuda likheten med ett dåligt byggt drama, vari konflikten aldrig finner ett slut. Knappast är förhoppningen väckt om att en förnuftig avvecklings säkra väg äntligen är beträdd, förrän nya flammor från de kritiska härdarna visa att faran ännu på långt när ej är överstånden.

Den gångna veckans största händelse har varit den tyska markens svindlande fall. De kolossala ansträngningar såväl framom som bakom kulisserna, som i det längsta höll markens nivå uppe, blevo fruktlösa efter Rathenaus fall, vilket i ett slag blottade det tyska rikets oerhörda inre osäkerhet. Att den ekonomiska katastrofen inträffat samtidigt med att Tyskland stått inför fullgörandet av en ny och för landets ekonomi åter-lätande inbetalning till ententen, är ju ovedersägligen en händelse som ger stöd åt misstanken om krisens framkallande av tyskarnas själva.

Vilket högt spel som här än kan tänkas ha försiggått inom spekulerande tyska börskreter, kvarstår dock som en ofrånkomlig och allvarlig verklighet, att tyska riket i sin helhet, ekonomiskt och politiskt, genomlever ödesdigra dagar. De senaste händelserna, den lidelsefulla kampen mellan monarkister och republikaner, avslöjad av organiserade mordcentraler, det trots utfästandet av miljonbelöningar fruktlösa efterspanandet av Rathenaus mördare, vilket antyder att missdådarna ej äro sådana vargar i veum inom republiken som man kunnat vänta, tillgripandet av ytterligt gående åtgärder för tryggande av den republikanska regeringens säkerhet — allt tyder på att landet befinner sig i stark gungning.

I det ytterligt kritiska läget har tyska regeringen måst tillgripa utvägen att göra en framställning till skadeståndskommissionen om moratorium för alla kontanta inbetalningar intill 1924. Frågan är nu om skadeståndskommissionens majoritet skall lyckas förmå Frankrike att gå med på beredandet av denna välbehövliga lättnad för det betryckta landet.

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET

GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor
över hela landet

EGNA FONDER KR. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel
högsta gällande räntaTelegramadress
"Kreditbolaget"

Göteborg

meddelar

Brand- o. Avbrottsförsäkring
samtLiv-, Livränte- och Kapital-
försäkring.OBS! Sveas förmånliga
BARNFÖRSÄKRINGAR!INBROTTSFÖRSÄKRA i Sveas
dotterbolag ASTREA.

länderna naturligtvis, världsrikenas innehavare med deras överlägsna materiella kultur, deras rikedomar och övermodiga erövareplaner. "Det är ju från England sjukdomen kommit", säger Phillips. Vem har inte träffat dessa välklädda, världsvana, dominerande engelskor, som bilda rörelser, starta salonger och idka välgörenhet i alljämt samma aldrig helt tillfredsställda begär att göra sig, samma nervösa skräck för det gapande tomrum deras liv innerst måtte gömma! Vem har inte mött de eleganta, gyllenblonda kvinnliga engelska socialisterna med deras svärmeri för bolsjevismen, stadda på ett evigt kringresande från kongress till kongress, ett evigt talande, intrigerande, startande av nya rörelser — vad som helst, tycks det, bara inte tystnad, stillhet, de närmastes krets, barnahänder att stödja, tyst, osett arbete, ett livsverk att trofast värda och älska livet genom! Se vi oss om finna vi den nog på närmare håll än både i England och Amerika! Alldeles som den amerikanska film- och skenkulturen sorgligt nog inte börjar vara oss alldeles främmande! Dock tro vi knappast att Phillips, bortskämd som han var, skulle ansetts oss värda sitt krut.

Såga vad man vill om den svenska kvinnan, bortskämd är hon sällan. Det är inte den skyddade, sysslolösa familjeflickan, som hos oss är litteraturens populära flicktyp, utan den säkra, hurtiga och arbetsamma "självförsörjande". Dilettantiska societetsdamer, som vilja "göra sig" genom socialt arbete, sakna vi visserligen inte, men i allmänhet är den sociala arbeterskan hos oss ingen dilettant, utan energiskt flärdöst och tillgivet verksam för sin sak.

En svensk Phillips skulle då ha lättare att finna ämne för sin satir bland den välbergade men alls icke fashionabla svenska medelklassens fruar. Ehuru deras fel äro raka motsatsen till de nervösa, jäktande, utåtvända amerikanskornas — för mycket passivitet, där dessa ha för litet, ett alltför överdrivet vårdande av hem, barn och make!

Ty man kan inte komma ifrån att har en kvinna två tjänare och inte flera än det numera vanliga antalet barn, kan hon knappast med bara sitt hems skötande fylla en förnuftig arbetstid.

Man kan visserligen inbilla en man det — vad kan man inte inbilla mannen, då det gäller kvinnans helgade område = hemmet? hur ofta har jag inte invärtes utropat det, när jag sett mäns andakt inför den trötta helgonnin, varmed vackra fruar efter en dag på Kompaniet talade om hur mycket deras hem gav dem att göra! Men var står det skrivet, att icke en viss norm, nyttighetsnorm bör gälla även för oss kvinnor? Varför fordrar man inte mera plan, förnuft och metod av de goda fruar, som skryta med att hemmet tar hela deras tid. Då det bara behövdes litet planmässighet för att hemmet inte skulle göra det för att de skulle få tid övrigt att läsa, att rekrea sig, att se sig om i världen och hjälpa till i samhällsarbetet utom hemmet? Inte bör väl brist på organisationsförmåga anses som en dygd? Men det har inte gått upp ännu varken för dessa kvinnor eller deras män att även kvinnan inte bara ansvarar inför sig själv eller sin man hur hon sköter sin tid och sina krafter, vilken summa av nyttigt arbete, produktivt inflytande, värde, med ett ord, för

hemmet och samhället hon får ut av dem, utan att hon ytterst ansvarar inför samhället självt!

Men nog om detta, som jag för övrigt utförligare behandlat på annat håll.*

För att återvända till Phillips är det just svagheten med hans kritik av den nya amerikanska kvinnotypens dårskaper och fel, att han så tydligt talar ut från den gamla uppfattningen. Hans miljonär tycks inte anse att hans miljoner förplikta honom till någonting gentemot det samhälle, vari han förtjänat dem. Då Godfrey Loring anklagar sin hustru för att hon försummar sina plikter är det en underordnad han anklagar, inte en inför samhället medansvarig.

Men den amerikanska civilisationen är kanske för ung för att detta demokratiska ideal av gemensamhetsansvar — som för att citera A. Bennett är en kulturprodukt, vilken kommer mycket sent, långt efter sedan konst o. litteratur visat sig — skall ha hunnit utveckla sig inom den. Och Phillips är en typisk amerikan — hur mycket visar han omedvetet, då han låter sin hjälte, Margots far, anklaga sin hustru för den förvända riktning dotterns uppfostran fått — alldeles som om han inte också själv borde sett till den! Han förtjänar pengarna — därmed nog.

Men inte ens en Edna Loring borde behöva sitta och värda en mans hem, som aldrig är hemma. Han ger henne inget intresse i stället för det arbete hans rikedom tar från henne. Visserligen skulle hon bli förtvivlad om hon fick ett nytt — men till en sådan kvinna blev hon uppfostrad av en mor och far. Det falska kvinnoidealet Phillips satiriserar, med dess ytliga förfining och inre rotlöshet, har dock mannen främst hjälpt till att creera. Låt oss hoppas att det är ett gott tecken att han nu vänder sig från sin egen skapelse!

*"Fruarnas problem", Samtal och brev, Tidens Förlag 1918.

Försök icke att för tidigt bliva man, ty då blir du också gubbe för tidigt.
Es. Tegné.

Kvinnan har mera själ, mannen mera geni. Kvinnan iakttagger, och mannen drager slutledningarna.
Rousseau.

En svag människa väntar på ett tillfälle, en vanlig tar emot det, en stor skapar det.
A. Törneros.

Ett vredesutbrott har ofta alls ingenting att skaffa med den sak, som skenbart framkallar det. När ett glas är fyllt till brädden, behövs det endast en droppe för att få det att rinna över, och det betyder ingenting av vad slags vätska droppen är.

Man förväxlar ofta kunskap med bildning och vrider därigenom hela uppfostringsfrågan på sned. — Kunskaper kunna vara förenade med en stor sinnets råhet.

Den otvungna lydnaden är hos barnet första ljusningen av en högre natur, och den oskyldiga varelsen, som med gränslös förtroende blickar upp till sin fader, hyllar redan ovetande förnuftets majestät.

Aktiebolaget Nordiska Handelsbanken

Stockholm. GÖTEBORG. Malmö.

Egna fonder: Kr. 72,650,000:—

Fullständig bankrörelse.

ETT BRÖLLOPSTAL

AV

SELMA LAGERLÖF.

Genom författarinns älskvärda tillmötesgående har Kvinnornas Tidning satts i tillfälle att här nedan återgiva ett bröllopstal av dr Selma Lagerlöf. Det vackra talet, vars ideella maning är ägnad att finna genklang hos en vidare läsekrets, hölls vid den bröllophögtidighet den 2 juni, då en dotter till författarinns broder, doktor K. D. Lagerlöf i Kungälv, ex. apotekaren fröken Märta Lagerlöf, sammanvigdes med advokaten Karl Axel Winge, och vid vilken festlighet författarinna var personligen närvarande.

Det har blivit sagt om människorna, att de kunna förliskas vid ett tåg av vandrare, som i natt och mörker draga fram på en ödslig väg. De främsta i tåget bära facklor, som de en stund behålla i sin hand, varefter de lämna dem till de efterföljande och själva försvinna i mörkret. På samma sätt går det med de nya fackelbärarna, de också få en liten stund hålla i facklorna, sedan måste de lämna dem till de efterföljande och försvinna.

Det unga par, som i dag blivit förenat, är med på denna mänsklighetens vandring. Det går ännu framåt lyst av fackelkenet från sina föregångare, men en tid skall komma, då de själva få facklorna i sina händer. De skola vandra glada i det strålände skenet, tills det en gång blir deras tur, att lämna dem till nya släkten.

Vad man härmed velat inskärpa, det är väl först och främst, att människorna numera inte äro nybörjare eller avslutade, utan fortsättare. Vi äro alla länkar i en kedja, grenar på ett väldigt träd, delar av ett stort sammanhang. Och vad jag först och främst vill önska brud och brudgum det är, att de av det rika arv från hem, från släkt och från hela vår kultur, som tillfaller dem, måtte veta att bevara det bästa, att de måtte lyckas att föra med sig in i sitt nya liv det bästa av sedvänjor, av minnen, av äldrig visdom och levnadsvett.

Och så för det andra, när deras föregångare äro borta, och de själva bli fackelbärare, må det då bli dem förunnat, att få ge något nytt, att få sända några strålar av nytt ljus in i mänsklighetens mörker. Må de under detta arbete få njuta framgång och lycka och få bära ljuset högt upp i ålderdomen utan att avbrytas av ohälsa eller annan vanmakt.

Men till sist vill jag önska, att när deras tur kommer att i andras händer lämna facklorna, de må kunna göra detta med lugnt mod och i glad tillförsikt, att de, som följa efter, skola föra verket vidare med liknande lycka. Och att de med glädje må kunna se tillbaka på sin levnad i medvetande, att det inte fordras av oss människor att avsluta och fullända, endast att hålla det andliga vid liv under släktets eviga vandring.

Leve brudparet!

Hos Bikko Mikko.

Av Ann Margret Holmgren.

Det var med en viss spänning jag motsåg det ögonblick då jag skulle träda in över gränsen till polarriket, och jag skyndade in på stationen "Polcirkele" för att sända hälsningar till vänner och bekanta på vykort som gävo bilden av de snömängder i vilka jag befann mig.

Jag hade fått en oemotståndlig längtan efter att se våra två främmande folkslag, lappar och finnar i deras naturliga omgivning. Allt jag hade läst och hört om dem hade fånglat min fantasi, och de hade länge haft ett rum i mitt hjärta.

Nu satt jag och drömde om detta möte medan jag for genom deras hemland. Mörkret föll över den vita ödemarken. Stjärnhimmeln var överskyld av snömoln och ingen mänsklig boning syntes till, mil efter mil. Ensamt satt jag i den svagt upplysta kupén och tänkte på hur litet tack-samma vi svenskar äro mot det vandringsfolk som i dessa karga och ofruktbara nåjder utvinna så mycket god mat åt oss genom sin vård av renhjördarna, under ständig kamp med det hårda klimatet och den glup-

ska vargen och i idelig oro för att överträda de obegränsade myndigheternas stränga förordningar.

Plötsligt saktade tåget farten. Lokomotivet utstötte gälla signaler, skrik och rop hördes. Tåget stannade men fortsatte småningom med sniglgång tills det åter stod stilla för att ånyo ta fart. När konduktören äntligen kom in, fick jag veta att en renhjörd varit inne på banan och att alla försök att jaga bort den länge varit fruktlosa. Ingen hägnad hindrar renarna att gå på linjen och då följa de ibland sin smak att traska i det bekväma spåret. Men denna olovliga närgångenhet få de ibland ulla gålla med livet.

Tågföraren blir rasande på de hindringsamma djuren och frestas att köra på.

En dryg timme försenade kommo vi till Kiruna. Jag uppsökte genast fru Eva Lundgren, som jag under min färd hört kallas "lappars och finnars moder". Hon fruktade att jag kommit för tidigt att få se lapparna på deras flyttning mellan Abisko och Paracka, då de alltid göra

AKTIEBOLAGET GÖTEBORGS BANK

GÖTEBORG

STOCKHOLM

100 avdelningskontor i västra och östra Sverige

Grundad år 1848

Egna fonder Kr. 78.750.000

Emottager penningar å sparkasse-, kapital- och depositionsräkning till högsta gällande ränta.
Utlämnar hemsparbössor.
Bankens notariatsavdelning förvättar föreningars och kassors medel, enskilda förmögenheter samt testaments- och förmyndaremedel.
Obligations- och fondavdelningar.
Fullständig bankrörelse i övrigt.

REKOMMENDERA

Kvinnornas Tidning!

ett uppehåll i Kirunas närhet. Först mot slutet av månaden brukade de höras av.

Men ödet gynnade mig. Bäst vi sutto i hennes vackra salong anmälde att en lapp var i köket. Fru sade till att en trästol skulle bäras in "för man vet aldrig om något blir kvar i stolen efter en lapp". Stolen ställdes mitt på golvet, och in kom en vaggande kropp ljudlöst glidande med snabba steg, en liten lappgubbe, som såg ut som en urmänniska, det fulaste jag nånsin sett. Hans hår var hoptovat till en väldig tuva som låg som en bredskyggig hatt över huvudet. Någon kam hade väl aldrig varit i beröring med denna härmasa. Hans näsa hade på mitten fått det infallet att svänga upp sig nära nog i rätt vinkel för att så göra en pikant avslutning i form av en medelstor potatis. Ögonen försvunno i ansiktet, som var liksom bara näsa och hår.

Fru L. räckte honom handen och sade: Pajvä, och jag gjorde detsamma. Så satte han sig på den framsatta stolen med den elektriska kronan strålände över det sällsamma huvudet, i vilket han flitigt rev sig med de smutsiga små händerna. Hans namn var Sarre, och han var kateket i sin lilla stam och kallades där "Babin Anti", d. v. s. präst-Anders.

Fru L. relaterade undan för undan deras samtal på finska.

Hon sade till honom att han inte fick spotta på hennes vita golv och vita golvmattor — "du ser hur fint och snyggt här är".

Han lovade ödmjukt att inte spotta på hennes golv, och höll ord. Eljes spotta lapparna så det ryker om dem.

Babin Anti såg sig noga omkring i den ovanliga omgivningen. Plötsligen väcktes hans uppmärksamhet av en uppstoppad örn med utbredda vingar. I ett nu kilade han fram och beskådade den från alla sidor i högsta förundran och förtjusning. Ett stort vargskinn däremot, efter en varg som slagit ihjäl hundra av de bästa renarna för en lapp, harmade honom att se. Han stampade och knöt sin lilla näve hotfullt mot det.

När fru L. fick lappbesök brukade hon traktera sina gäster med kaffe, deras älsklingsdryck, men en gång hade Babin Anti fått bärvin, och nu frågade han, om hon inte hade något kvar av "det där bärvattnet som var så sött och gott". Spirituosa förtäres ej av læstadianska lappar, men det lindrigt alkoholhaltiga bärvinet hade tydligen lämnat det angenämate minne hos absolutisten. Det var emel-

Kerstin Lindahls BLOMSTERAFFÄR

Korsgatan 4, Telefon 8462

Rekommenderas!

HALLBERGS

Kungl. Hovjuvelerare.

Bästa varor och billigaste priser. Skandi-
naviens största fabrik för Juvel-, Guld-,
Silver- och Nysilverarbeten.

lertid slut, och Babin Anti såg mycket missräknad ut.

Mina efterlängtdade lappar funnos således inom räckhåll. Nästa dag skaffade fru L. mig en tolk, en ung köpman som hade bott långa tider hos dessa lappar, och kände deras vanor, språk m. m.

Vi begåvo oss av, väl stuvade i en riska, ett av de behagligaste fordon i världen. Den härliga finnhästen Freja flög fram med oss över stock och sten genom vildmarken under en hög och blixtrande stjärnhimmel. Kusken hade ingen aning om var man skulle söka lapparna, ty inga spår syntes i den nyfallna snön.

Efter en halv timmes snabbkörning på mäfå hördes hundskall och snart syntes rök stiga upp i eldsken i en liten skogsunge. Vi voro framme vid lapplägret och stannade vid närmaste kåta.

Enligt lappens sed går han inte ut och tar emot sin gäst utan denne får själv lyfta upp ingångsfällen och stiga på. Jag följde tätt efter tolken och hälsade alla där inne på samma sätt som han gjorde. Jag lade armen ömt om deras skuldra och snuddade med kinden mot deras kind och sade: "Pourris Pourris", de sågo vänliga ut och jag bjöds strax sitta på deras lilla värdeskrin, som lyftes fram åt mig. Tolken slog sig övat och vant ned med benen i kors på rismarken.

Jag fick en ung lapp på vardera sidan om mig. Om det var för att bevaka skrinet eller av artighet och vänlighet mot mig vet jag inte, men de satte sig riktigt tätt och gott intill mig, så jag fruktade det värsta, jag som hade anledningen till fru L:s tröstol i färskt minne.

Jag återfann Babin Anti och hans hustru Katharina med en sannskyldig häxfysionomi, färad som en djupplöjd åker och med en snugga i mun. Stammens överhuvud var Mikkel Mickelson, vanligen kallad Bikko Mikko. Han var ett slags lapppolis eller ordningsman och gjorde ett myndigt och pålitligt intryck.

Så fort han gjort sig underkunnig om att jag var från Stockholm bad han tolken fråga om jag visste hur det skulle gå med hans ansökan hos järnvägsstyrelsen om ersättning för flera ihjälkörde renar, och värst av allt hans bästa, oersättliga lapphund. Det var nu flera månader se'n han insänt sin skrivelse, men förgäves hade han hört efter svaret på stationen.

Strand-Koftor

stort urval.

Offentliga nöjen.
LILLA TEATERN.
 Varje afton kl. 8 e. m.
 Söndag två förest. kl. 7 o. 9.
En piga bland pigor.

Lisebergs Friluftsteater.
 Varje afton kl. 8.
Den välsignade svartsjukan
Nya Teatern.
 Varje kväll kl. 8:
Revn.

Slottskogens Friluftsteater.
 Direktion: Gerda Thomée och Carl Barcklind.
 Varje afton kl. 8
Fästningsfångarne.
 Tel. 12084 kl. 12—2.

Vita Bandet
Slottsskogen
MUSIK VARJE AFTON
 av en avdelning ur
Göteborgs Symfoniorkester.

Hallå Semestertirandol
Björkö Pensionat och Café
 rekommenderas.
 Fru Tekla Carlsson. Tel. Bohus-Björkö 6.

Var lunchar man bäst?

- Eggers Sommarterass**
- Rich** Konditori - Restaurant, Korsgatan 15, I tr. Tel. 107 79
- Terassen** förstklassig konditori och lunchservering
- Vita Bandet** Kungsgatan 41 - Telefon 107 89
- Vollmers Meeths, Thesalong**

Bliv medarbetare i KVINNORNAS TIDNING!

Fågelstakurserna i samhällskunskap öppnade.

På Andrakammarledamoten fröken Elisabeth Thams egendom Fågelsta öppnades den 11 juli en i sitt slag i vårt land enastående föreläsningsskurs i samhällskunskap, vilken sannolikt för deltagarna skall bli lika minnesvärd som instruktiv. Samtliga deltagarna, alla av Kretsforeningarna av Frisinnade kvinnor utsedda ombud, äro under föreläsningsskursen fröken Thams gäster på Fågelsta. Bland föredragshållare må nämnas fru Emilia Bromée, fröken Anna Whitlock, fröken Hermelin från Sandströmska seminariet i Stockholm, författarinnan fru Elin Wägner och skådespelerskan fru Manda Björling.

Han ville ha 12-kronor per ren. Nu var han fylld av oro för utgången och kunde ej sova om nätterna av ångslan — de andra inte heller, sade han. Han talade i klagande ton, medan alla lyssnade och tycktes dela hans bekymmer.
 Jag hade naturligtvis inga upplysningar att ge, men lovade skriva till statsministern som jag kände personligen.*

(Forts. i nästa n.r.)

* Jag hade sedan verkligen glädjen att genast "happarnas moder" överbringa Mikko Mikko det skapet att ersättningen skulle med säkerhet komma, men först efter undersökning och förhör, vilka han lovade att söka påskynda.

Vet ni något sätt att spara husligt arbete?

Jag är säker, att det finns många husmödrar som önska, att de hade mer tid och krafter för sina ideella uppgifter, mer möjlighet att tillfredsställa sina andliga behov. Men tid och krafter räcka inte, hur man än strävar. Tankarna hinna så föga höja sig från det ständiga kretsloppet av omsorger, kroppen blir trött.

Våra hushåll ha blivit befriade från en del sysslor, som nu göras av hantverkare och fabriker, men i stället ha vi fått så många fler sysslor genom de stegrade fordringarna på livet. Matlagning, dukning, barnens skötsel och framför allt renhållningen är mycket mer invecklad och tar mycket mer tid än förr. Förr fanns i de flesta hem en hel stab av kvinnor, som hjälptes åt med alla sysslor och med att sköta och se efter barnen. Nu har husmodern i ett bildat hem med stora fordringar på noggrannhet, ordning och renlighet ofta blott en person till hjälp, eller är hon alldeles ensam. I det senare fallet blir det oftast så, att hon aldrig en stund på dagen får vila från praktiska bestyr.

Men — en god del arbete kunde göras fortare, om vi hade mer praktiskt inrättat i hemmen. En del förbättringar kunna vi göra, genom att lära av varandras erfarenhet. Vi kunna arbeta på, att få hemmen mer praktiskt inredda, när husen byggas och husgerädet anskaffas.

"Det går så lätt att sköta ett hushåll i Amerika", sade en fru, som varit där i många år. "Jag hade ingen jungfru, när barnen voro små, och ändå gick det så bra. Allting gick så fort och lätt i Amerika."

Varpå beror det? På de praktiska anordningarna. Framför allt på organisationen. Den unga fru hade bott i en villastad. I var villa fanns centraluppvärmning från källaren. Ett antal familjer förenade sig om en karl, som var morgon och kväll fyllde på kol i alla villorna. Han anskaffade också kolen. Familjerna hade inget besvär alls med uppvärmningen.

Matvaruindustrien drivs ju i Amerika i stort, och därför blir det ofta för en liten familj billigare att till middag köpa ett par burkar lagad mat — och middagen göres på en kvart.

Hur kan inte arbete sparas, genom att man får hyra en dammsugare — och renligheten vinner också därpå.

Nå, alla de fördelar genom praktiska anordningar och organisation, som finnas i en stad i Amerika, kunna vi inte skaffa oss i alla hem, åtminstone inte på en gång. Och inte gärna på landet.

Men en husmoder kan ha lärt något praktiskt i ett arbete, en annan i ett annat. Och så kunna vi lära var-

Damstrumpor.

Vår prima svarta merc. bomullsstrumpa
till Kr. 2: 25
 är oöverträfflig.
 Exp. till landsorten pr postförskött
R.-B. Ferd. Lundquist & Co.
 Avd. för strumpor.
 tel. 19957.

andra. Många gånger är det lika enkelt som med Columbi ägg.

Låt oss int komma med några läroböcker i hushåll — det bleve för långt både att trycka och att läsa. Bara med var och en sitt ägg å la Columbus. Helt anspråkslöst och kort!

Säkert ha många av oss önskat, att vi, när vi satte bo, haft den erfarenhet, vi nu ha. Så att vi inrättat oss praktiskt, att vi köpt möbler, som varit lätta att rengöra och som tålt vid barn i huset.

Låt oss ge de förlovade några råd, korta och enkla, så att de akta sig för att skaffa sig de praktiska saker vi kanske köpt!

Och det viktigaste av allt — låt oss förenkla våra vanor, förminska våra anspråk! Ingenting vinnas utan arbete, eget eller andras. Vilja vi vinna någon tid från det materiella arbetet, så få vi inskränka våra fordringar på lyx. Eller ändra våra begrepp om, vad som är lyx. Det finns ju ännu familjer, som ha fler rum, än de egentligen behöva, men som stå där blott för att städas. Stäng av ett i vardagslag, åtminstone under den kalla årstiden! En liten familj kan ju gärna ibland äta i köket, om detta är trevligt och ordentligt. Åtminstone på kvällarna, när arbetet är slut.

Det mesta arbetet i onödan kommer dock — ja, vad anse mina läsarinor: på vilket konto? För min del tror jag på kläderna. Jag skulle vilja ge ett par enkla råd, som jag själv försöker följa. Det första är: gör kläderna enkla till snittet, utan många lätt förargliga garneringar! Det andra: ändra inte i onödan edra egna och barnens kläder! Begagna dem, sådana de äro, även om moderna växla, eller häng undan dem, tills de bli moderna igen — ty det blir de förr eller senare. Gör inte mycket arbete med att av ett gammalt plagg och några nya tillägg söka göra ett nytt plagg. Det kostar mer arbete än att sy ett nytt, sätt inte nya klutar på gammalt kläde! Använd edra kläder, som de äro, så länge ni anse er kunna ha dem, och ge sedan bort

Dam Benkläder

PRIMA BOMULL

Färger:
 Grå, blå, lila,
 marin, svarta
 och vita
 Slutet modell
 2: 40 2: 75

Sluten modell
 att knäppa i sidorna
 2: 85 3: 15

A. Jönsson & Co.

Specialaffär för Tricotvaror
 50 Kungsgatan 50 — 10 Linnégatan 10

Duktyger och Vita Vävnader

till fabrikspriser.
ALMEDAHLS FÖRSÄLJNINGSMAGASIN,
 Kungsgatan 55.

dem, om de passa därför, till sådana som gå i grovarbete och kunna ha dem litet till!

Det var ett par bidrag. Låt oss var och en dra sitt strå till stacken. Komma vi alla med våra korn så —! Men inga avhandlingar!

Om fruarna hittills i tidningarna ha överbjudit varandra i att hinna allt, att göra det omöjliga ifråga om praktiskt arbete, så låt oss sätta i gång en annan tävlan. Inte precis att arbeta litet, men att arbeta praktiskt i den andra meningen! Att inte göra något överflödigt materiellt arbete, så att vi inte få tid över för vår andliga uppgift.

Att låta det praktiska arbetet vara inte mål utan medel att nå det större medlet: ett hem för lugn och glädje, ett hem, där de andliga krafterna trivas och växa. För våra barns hela liv, ja, för evigheten. *Ragnhild.*

CITY Skodon

Bäst och största urval. Billigast.

51 Kungsgatan 51

»Gubbens»

konserv
rekommenderas.

Specialiteter:
Gubbens Ostronanjovis
Gubbens Kalasbullar

I VARJE SVENSKT HEM

som vill följa dagshändelserna inom politikens, handels, konstens och litteraturs områden
läser man numera

GÖTEBORGS HANDELS- OCH SJÖFARTS-TIDNING

Det bästa tvättmedlet för fina och ömtåliga kläder är **Gummans Flingor**

OLGA ÖSTMAN.

Den 9 juli ingick sorgebudet att kassörskan på Göteborgs Morgonposts räkenskapskontor, fröken *Olga Östman* efter en långvarig sjukdom avlidit.

Härmed har en vänsäll och i ovanligt hög grad avhållen personlighet förlorats för en vidare krets av vänner och bekanta. Född i Sundsvall år 1867 inträdde hon tidigt på kontorsbanan och blev på densamma en för sitt pliktrogna och dugliga arbe-

Resterande Lagret

av överblivna **Kappor, Dräkter o. Kjolar** utsäljes nu till

1/2 priser
COHNS

Korsgatan 17
 Linnégatan 22.

(Eftertryck förbjudes.)

Mystik.

Av

Baronessan ALEXANDRE DE SOUCANTON.

Översättning för Kvinnornas Tidning från ett ännu otryckt manuskript av — e.

(3)

Richard Harding drog gardinen åt sidan. Han betraktade de båda framför sig en sekund. Den första blicken hade gjort situationen klar.

Utän ett ord satte han sig vid kvinnans fötter i en tvär och dystert tystnad.

"Var är Mohammed", utropade hon plötsligt, reste sig till hälften från divanen och klappade i händerna för att tillkalla tjänaren.

"Säg till om musik, bär hit vattenpiporna, i kväll röka vi hashish."

"Se", sade hon plötsligt med låg, vibrerande röst, "det kom jag över i Edfu i dag." Och underifrån en av kuddarna drog hon fram en liten blå,

emaljerad dosa. "Detta är", sade hon, "en välluktande salva. En gammal man, som bor nära templet, äger hemligheten om dess sammansättning. Hans far och farfar ägde den före honom och så vidare längre och längre tillbaka, tusende och tusende år. Nu för tiden vet ingen mer att den finns. Det är århundraden sedan någon såldes just av detta skäl. Men något litet finnes alltid 'på lager', och något litet tillverkas varje år. Hemligheten går i arv från far till son.

Det var gudinnan Hathor själv, som beställde den första salvan, och meddelade receptet, och det var när hon kom vid nymånen i månaden Epiphi för att möta sin gemål, Horus..."

Båda männen betraktade henne nästan skräckslagna.

"Det är den mest utsökta arom", sade hon och gned i något litet på människans händer. "Har ni någonsin känt en så härlig doft? Den tyckes utgå från själva kärlekens gudinna."

Den berusande natten, som gnistrade av stjärnor, som tycktes fylla av heta önsknings, svepte dem in under sina mäktiga vingar...

Nästa morgon begåvo de sig åter

till "Tystnadens tempel" för att mera ingående och i detalj studera dess skönhet och under, dess hieroglyfer och reliefer. De besökte först de små kapellen bakom "Det allraheligaste". Senare på dagen härskade i dessa fullkomligt mörker i kontrast till det bländande solljuset där ute. Alla kapellen hade olika, mycket tilltalande namn: "Segerns kapell", "De lyftade vagnarnes kammare", "Sorgudens tronrum", "Kammaren där 'Utdelaren av solsrålar' bor".

Just när de slutat beskåda kapellen var det middag. De stego oförberett ut i en inre tempelgård, obarmhärtigt fylld av den förtärande glansen från solen i zenith.

Under några sekunder stodo de båda männen som förlamade under den förintande hettan. Men plötsligt, oväntat funno de sig ledda upp för ett par trappsteg in i ett litet vackert kapell, bestående blott av pelare i stället för av väggar, och ett blött tak, strött med silverstjärnor och en fresko-målning, som framställde en konung och en drottning, som offra till Horus och Hathor.

De sutto och blickade oförsiktigt

ut i det bländande solljuset vid denna timme, då allt är glöd, då solen är enväldshärskare, då hon tyckes pocka på livets högsta arbetskraft, och på sanima gång förlamar den, genom att skänka ett övermått av sina gåvor.

"Si, detta är Rå, sorgudens glans!" sade hon, kvinnan, med en handrörelse mot tempelgården, där luften tycktes skälva och flamma.

"Middagen är sinnebilden av vild, otämjd kraft, av livets högsta glans, av kamplust, av viljan att segtra."

"Dagen tillhör sorguden, i hans okuvade makt; natten tillhör Hathor, kärleken."

De båda männen fattades av en egendomlig svaghet. De kände sig som lyftade, svävande i en gyllene dimma.

Hennes röst nådde dem liksom från ett långt avstånd... "ty varför kämpa männen, vad är grunden, vad är målet, vad är segern — kärleken!"

"Ja, det är enda sättet", sade Richard Harding bestämt, "en av oss måste försvinna! På detta vis går det inte längre. Vi älska henne båda

två för mycket nu för att kunna utvärda så här."

De båda forna vännerna stodo mitt emot varandra; bittert hat rasade i deras hjärtan. "Bättre att slåss tills en av oss blir på platsen. Den bästa blir kvar och erövrar henne."

"Du har rätt", sade Winterfield, orden ljödo skarpa och sköra, som när man krossar glas.

De hade smugit sig ut tillsammans sent på eftermiddagen och lämnat henne ensam i sin siesta under det jämförelsevis svala, skuggiga tälttaket. Sida vid sida skred de fram i den öppna pelargången på templets ytersida, där i forna dagar Horus präster tysta gledo fram och tillbaka, innan de inträdde i templet för att frambara offren under de långa och mångartade ceremonier, som tillhörde tempel-tjänsten. Charles Winterfield och Richard Harding stannade mitt emot varandra; de beslöt, att en av dem måste dö. På natten skulle de smyga i land från sin dahi-bych tillsammans. Blott en skulle återvända.

Dagen nalkades sitt slut. Den nedgående solen sände långa gyllene lan-

de båda forna vännerna stodo mitt emot varandra; bittert hat rasade i deras hjärtan. "Bättre att slåss tills en av oss blir på platsen. Den bästa blir kvar och erövrar henne."

De Damer
som önska moderna, bekväma förstklassiga skodon till möjligast läpsta priser köpa hos

Hedströms
Södra Larmgatan 11.
Linnégatan 11. Karl Gustafsgatan 57.

Fångar.

Av Torborg Dahllöf.

Djuren i havet, skogen, öknerna, på fjällen och de stora vidderna, har människan jagat, fångat och betvingat.

Djuren ha flytt, kämpat för sitt liv och sin frihet, men döda eller levande ha de ändå i otaliga skaror till sist blivit människornas byte eller fångar. De som nåts av ett väriskt skott äro ej att beklaga, men ve de djur, som fångats i snaror och föras bort från sina milsvilda riken, för att i trånga burar, bakom järngaller och stängsel få leva återstoden av sitt liv.

Det är en högsommardag i en av Europas storstäder, dess zoologiska trädgård. Se, det stolta lejonet, djurens konung! I en trång bur går han med hängande huvud och trampar och trampar, två steg fram, två tillbaka, timme efter timme, dag efter dag. Se tigern, hur han vandrar runt, runt, tätt tryckt till järngallret, också han med hängande huvud, slocknad blick.

Och där bisonoxen! Orörlig såsom en i sten huggen bild, vari endast de förgrända, lidande ögonen leva.

Och människorna gå där från bur till bur, från avdelning till avdelning, och beundra trädgårdens rika förvärv, fångarne från öknen, fjället, havet.

Det är en fröjd säga de, att se hur välvärdade djuren äro. Se bara på isbjörnen, pälsen är ju som om djuret nyss kommit från Nordpolens snö och is. Men varför trampar fångarna så där, upp och ner, upp och ner på samma plats, timme efter timme, dag efter dag? Ja, varför? Varför irrar hans blick förbi dig långt, långt bort? Vart går hans längtan?

Elefanten står och vaggar sin tunga kropp, otymplig och stor i buren, men i frihet smidig och full av kraft.

I sin lilla inhägnad gå älgarne med sliten, tovig ragg, sänkta huvuden och glanslös blick.

Ett par lärare med en flock skolbarn stå utanför stängset. Den ene säger till den andre: — Det är dock förträffligt, att storstadens ungdom

Barn-Vagnar

Arets modeller. I ma fabrikat. Absolut billigast. A.-B. Carl Johansson Kungstorget.

Holger Bille TANDKLINIK
Vittfeltsplatsen 1 B. Tel. 19340. Göteborg.
(Mot emot Engelska kyrkan.)
Mottagningstid vard. 10—3, sönd. 11—12.
Specialité: *Löständer* alla slag. Guldarbeten, guldbryggor och guldsluttänder.
Resande kunna erhålla sina arbeten på dagen.

— så här sättes i tillfälle att lära känna djuren sådana de i levande livet äro!
Men äro dessa kraftlösa, eländiga varelser samma djur du någon gång mött där ute i de stora skogar. Har du sett älgen springa över en skogsglänta och hoppa över en gärdesgård? Nej, han hoppade icke, han flög! Har du tidigt en sommarmorgon, innan solen hunnit över skogsbrynet, och dagen, de lätta dimbanden över marken ännu äro kvar, vandrat in i stor-skogen över åsen med de rakvuxna furorna, de yviga granarne ner mot mossen med martallar och getpers och sedan följt stigen efter mosskanten fram mot tjärnet med det blanksvarta vattnet och de vita näckrosorna? — Har du en sådan underbar morgon sett älgoxen stå där och taga sin morgondryck ur det mörka vattnet, har du sett honom lyfta sitt stolta huvud med de väldiga hornen, då har du sett honom sådan han verkligt är. Men det är icke han, det fula eländiga djuret med den hoprovade slitna raggen, som släpar sig fram där inne i storstadsparkens inhägnad, och som inger — icke beundran — utan avsmak, blandad med ömkan.

Och örnen som på starka vingar genomfar sitt omåttliga konungarrike, det blåa lufthavet — blicken följer tjugad hans majestätiska flykt en kort minut. Så är han borta, men minnet gömmer den vackra synen som en upplevelse av värde. — Det finns också en örn i storstadsparkens trånga bur. Hopkrupen sitter han där, år efter år, med vingarne tryckta tätt intill kroppen. De stora, starka vingarne skulle burit honom över hav och länder och som han nu icke försöker att sträcka ut — buren är för liten. Vilken jämmerlig karrikyr av den fria fågeln, vilken bedrövlig syn!

Vad är det för mening i, för nytta att på detta sätt hålla skogarnes och rymdens djur i fångenskap. Tillgodoser det något bildningsintresse? Lära vi något om djurens liv av dessa fångar i bur? Sägare de oss ens så mycket som samlingarne i museisalarne, där djuren dock i yttre måtto bibehållit all den skönhet de under sitt fria liv ägde? Och de fångna djurens lidande, känna vi det icke alls? Finns det ingenting inom oss som önskar, som kräver att våra vackra parker icke skola innesluta burar och inhägnader, där skogarnes, viddernas, rymderns fria djur spärras in. Skola aldrig kvinnorna tänka på detta, bilda sig en åsikt och gripa in?

Den snälle herr Palmblad: Vad jag tycker om din baldräkt? Charmant! Den har bara det felet att den börjar för sent upptill och slutar för tidigt nedtill!

— "Det måste sökas ordentligt, längs åt flodstranden; fålten, byn Edfu, allt måste genomsökas", ropade Dick impulsivt. En av oss får gå med männen och den andre stannar ombord, ifall..."

"Jag stannar här", sade Winterfield med ett försök att visa sig lugn. "Gott", svarade Harding, vände sig hastigt och försvann bakom gardinen, och man hörde hans röst utdela skarpa order till de förfärdade tjänarna.

Gradvis steg oväsandet bort i fjärran, alltsom skallgången avlägsnades sig och uppslukades av mörkret.

Lord Winterfield gick upp i båtens akter, lyftade tält-taket och satte sig nära intill relingen med huvudet vilande på sina korsade armar.

Huru länge han suttit så, anade han icke. Han hade förlorat all idé om tid, då han plötsligt räckte till vid ljudet av musik.

"Hur väga de spela i kväll, i kväll!" — idioter!" Rasande sprang han upp, men sjönk ned igen på bänken som förstenad och stirrade utåt Nilen. En glänsande genomskinlig båt gled uppåt mot strömmen.

I båten vilade gudinnan Hathor,

naken till midjan; från hennes slanka höfter med till de sköna fötterna flöt en genomskinlig dräkt av silversatin. Hennes bröst var betäckt av glänsande pärlband och safirer. På huvudet vilade den stolta huvudbonaden lik två långa böjda horn och mellan dem den gyllene mänskivan.

Sakta gled båten närmare och närmare, omgiven av en obeskrivlig glans och sagolik prakt. Inom några sekunder skulle den vara förbi. Winterfield böjde sig fram och såg rakt in i det sköna, gudomliga anletet. Hans andedräkt kom med ett ljud av korta, hårda snyftningar. "Min Gud", mumlade han med bruten röst — "det är hon — hon — kvinnan!"

Gudinnan log, hon öppnade ögonen vitt och såg djupt i han ögon, men han kunde icke uthärda den överjordiska glansen i denna blick. Förblindad tumlade han tillbaka och täckte sitt ansikte med händerna, och han grät vilt, bittert...

Just före dagbräckningen återvände Richard Harding. Med förstörda drag och kläderna i oordning steg

Sänd Eder TVÄTT till Tvätstanstalten Västkusten
Vegagatan 46, Göteborg. Tel. 1443.
Omsorgsfullt arbete. Snabb leverans

Rösträttsläget just nu.

Festina lente, kan man säga om rösträttsrörelsen för kvinnor i Frankrike. Trots sin notoriska beau geste är den "hövliga" fransmannens gest gentemot den rösträttsökande damen en — avvisande gest. Det finns nog även där de som inse och medgiva att kvinnan är människa med krav på mänskliga rättigheter, så t. ex. förelåg ett rösträttsförslag redan 1906, men verklig praktisk form tog det först 1918. Kvinnor över 30 år skulle tillerkännas kommunal rösträtt, och valrätt, men om deputeradekammaren nämndes intet! 1919 däremot hade allmänna meningens slagit om och vid omröstning i deputeradekammaren blev resultatet att dessa inskränkningar med 344 röster mot 97 förkastades och "kvinnor skulle ha aldeles samma rättigheter som män".

Och där vilar saken sedan 3 år! Kammaren hemställde med stark majoritet att senaten ofördröjligen skulle diskutera lagförslaget, saken remitterades fram och tillbaka utan resultat, och ännu har senaten icke fattat sitt beslut, om saken skall "diskuteras" eller ej. Det kan tilläggas, att de båda kända statsmännen mr Briand och mr Viviani äro bland de starkaste stödjevälarna för kvinnosaken i Frankrike.

Klimatet tyckes, rätt kuriöst för övrigt, spela en stor roll i kvinnofrågan! De länder i Europa, där kvinnan äger både röst- och valrätt ligga alla norr om en linje dragen tvärs över Europa från öster till väster.

Sverige har 5 riksdagskvinnor, Danmark 11, Norge 1 och i Finland valdes redan 1907 19 riksdagskvinnor. Senast har antalet varit 21. I Storbritannien finnas 2 kvinnliga medlemmar i underhuset, (överhusets dörr står stängd tills vidare för kvinnor.)

Ryssland har lika rätt för kvinnor och män, ävenså Estland, Lithauen och Lettland. I Ukraina finnas tio kvinnliga deputerade, och i Ungern en. Österrrike har fullkomlig likställighet. I Tjeckoslovakien finnas 13 deputerade och 3 kvinnliga senatorer. I tyska riksdagen sitta 30 riksdagskvinnor, Polen har 10. Holland 2 och Luxemburg 1. I Belgien ha kvinnorna kommunal röst- och valrätt, och kunna väljas till borgmästare etc. Detta är alla länderna *ovan* strecket! Under strecket är det endast i Rumänien som kvinnorna hava några få kommunala rättigheter. Och nu Frankrike? Vad skall utgången bli? Under och närmast efter kriget hade den franska kvinnan börjat skaka litet på sig; skall hon nu låta de vunnna fördelarna glida sig ur händerna och sjunka tillbaka i sin romanska indolens?

Studenten till värdinnan: — Jag ska bara säga frun, att min förra värdinna grät bittra tårar när jag flyttade.

Värdinnan: — Det behöver kandidaten inte vara rädd, att jag gör. Hos mig betalas hyran i förskott.

LILLE PELLE: — Säg, mamma, har jag inte blivit mycket lydigare och snällare sedan jag började i skolan.

Mamma: — Jo, det har du verkligen blivit, Pelle lilla.

Pelle: — Ja, men mamma, då kan du väl låta bli att låsa in sylturkarne så väl!

NU INKOMMET, till dagens lägsta priser!

Handvävda, färgäktade Bomullstyger, stor sortering. Ylleytyger, Viyella, Flanel, till klädning och blusar. Blekta och oblekta Vävnader, bästa fabrikat, med stor rabatt å stycke. Prima kulörta Skjorttyger, Möbeltyger, Gardiner, Borddukar, Bolstervar, Sängtäcken, Linnevävnader, Handdukar och Duktyger, bästa kvalitet. Lahmans Herr- och Damunderkläder. Strumpor. Snörliv. Näsdudkar. Förkläden. Prima Bomulls- och Ullgarner.

Bertha Anderson, 15 Korsgatan 15

Tänk så lätt aluminiumkärlet återfås sin silvverglänsande yta, då de poleras med **"Zelos Aluminiumpulps"**. Priset är endast 45 öre pr burk. Tillverkare: Fabriken Zelos, Göteborg.

Andra tider, andra seder.

Den 6 juni 1749 stod soldattänkan Katarina Persdotter på Gamla Uppsala bys ägor tilltalad inför Vaksala häradsrätt, för det hon ett par söndagar förut brukat bred spets på huvudet. Hennes åklagare, fjärdingsman Per Matsen i Bålsta, företedde spetsen i fråga, vilken han tagit av svaranden till "vedermäle"; och befanns densamma "vara mest ett finger för bred mot måttet, ehuru väl nog gammal och sliten".

Den tilltalade kunde ej neka, det hon ju icke berörde spets brukat och burit i kyrkan förberörda dag; men beklagade sig av okunnighet sådant gjort, helst hon ej skall förstätt, att vad gammalt och utslitet är skulle vara förbudet att bära, bedjandes om tillgift och förskoning denna gång.

Häradsrätten fällde emellertid följande drakoniska utslag: — Alldenstund änkan Katarina Persdotter själv måst vidgå, att hon sislidne söndag 8 dagar sedan har i Vaksala kyrka burit en spets, som ehuru den något gammal är dock vida överstiger bredd, som på knypplade spetsar är tillåtlig, alltså kan häradsrätten ej undgå å enligt kongl. förordningen till yppighets och överflödighets avskaffande, daterad den 3 juni 1720 och dess par. 2 därför sakfälla henne till 200 daler silvermynt plikt, hälften till angivaren och hälften till nästa fattighus, men i brist på böterna avstraffas med 28 dagars fängelse vid vatten och bröd på Uppsala slott. Är och dag som föreskrivet står.

Lille Pelle: — Säg, mamma, har jag inte blivit mycket lydigare och snällare sedan jag började i skolan.

Mamma: — Jo, det har du verkligen blivit, Pelle lilla.

Pelle: — Ja, men mamma, då kan du väl låta bli att låsa in sylturkarne så väl!

NU INKOMMET, till dagens lägsta priser!

Handvävda, färgäktade Bomullstyger, stor sortering. Ylleytyger, Viyella, Flanel, till klädning och blusar. Blekta och oblekta Vävnader, bästa fabrikat, med stor rabatt å stycke. Prima kulörta Skjorttyger, Möbeltyger, Gardiner, Borddukar, Bolstervar, Sängtäcken, Linnevävnader, Handdukar och Duktyger, bästa kvalitet. Lahmans Herr- och Damunderkläder. Strumpor. Snörliv. Näsdudkar. Förkläden. Prima Bomulls- och Ullgarner.

Bertha Anderson, 15 Korsgatan 15

Alla slags kopparslagerier utföras. Förtenningar verkställas med kemiskt rent tenn.
Johnson & Carlson, Husargatan 24. Tel. 4111.

A. S. Nilssons Blomsteraffär
Linnégatan 31 Tel. 40572
Rekommenderas
Kransar Buketter
i alla FRISLÅGEN.

Nyckeln

till ungdomlig skönhet och fågning har Ny funnit vid dagligt begagnande av den i in- och utlandet belönade och berömda YVY-tvålen. Damer och herrar, som sätta värde på bibehållandet av ungdomens vackra yttre, använda ständigt den av alla lovordade, ungdomligt förskönande Yvytvålen. Yvy-tvålen säljes i varje affär landet runt.

Österlin & Ulriksson, Kem.-tekn. fabrik, Ystad.

Lille Pelle: — Säg, mamma, har jag inte blivit mycket lydigare och snällare sedan jag började i skolan.

Mamma: — Jo, det har du verkligen blivit, Pelle lilla.

Pelle: — Ja, men mamma, då kan du väl låta bli att låsa in sylturkarne så väl!

NU INKOMMET, till dagens lägsta priser!

Handvävda, färgäktade Bomullstyger, stor sortering. Ylleytyger, Viyella, Flanel, till klädning och blusar. Blekta och oblekta Vävnader, bästa fabrikat, med stor rabatt å stycke. Prima kulörta Skjorttyger, Möbeltyger, Gardiner, Borddukar, Bolstervar, Sängtäcken, Linnevävnader, Handdukar och Duktyger, bästa kvalitet. Lahmans Herr- och Damunderkläder. Strumpor. Snörliv. Näsdudkar. Förkläden. Prima Bomulls- och Ullgarner.

Bertha Anderson, 15 Korsgatan 15

Lille Pelle: — Säg, mamma, har jag inte blivit mycket lydigare och snällare sedan jag började i skolan.

Mamma: — Jo, det har du verkligen blivit, Pelle lilla.

Pelle: — Ja, men mamma, då kan du väl låta bli att låsa in sylturkarne så väl!

NU INKOMMET, till dagens lägsta priser!

Handvävda, färgäktade Bomullstyger, stor sortering. Ylleytyger, Viyella, Flanel, till klädning och blusar. Blekta och oblekta Vävnader, bästa fabrikat, med stor rabatt å stycke. Prima kulörta Skjorttyger, Möbeltyger, Gardiner, Borddukar, Bolstervar, Sängtäcken, Linnevävnader, Handdukar och Duktyger, bästa kvalitet. Lahmans Herr- och Damunderkläder. Strumpor. Snörliv. Näsdudkar. Förkläden. Prima Bomulls- och Ullgarner.

Bertha Anderson, 15 Korsgatan 15

Lille Pelle: — Säg, mamma, har jag inte blivit mycket lydigare och snällare sedan jag började i skolan.

Mamma: — Jo, det har du verkligen blivit, Pelle lilla.

Pelle: — Ja, men mamma, då kan du väl låta bli att låsa in sylturkarne så väl!

NU INKOMMET, till dagens lägsta priser!

Handvävda, färgäktade Bomullstyger, stor sortering. Ylleytyger, Viyella, Flanel, till klädning och blusar. Blekta och oblekta Vävnader, bästa fabrikat, med stor rabatt å stycke. Prima kulörta Skjorttyger, Möbeltyger, Gardiner, Borddukar, Bolstervar, Sängtäcken, Linnevävnader, Handdukar och Duktyger, bästa kvalitet. Lahmans Herr- och Damunderkläder. Strumpor. Snörliv. Näsdudkar. Förkläden. Prima Bomulls- och Ullgarner.

Bertha Anderson, 15 Korsgatan 15

Lille Pelle: — Säg, mamma, har jag inte blivit mycket lydigare och snällare sedan jag började i skolan.

Mamma: — Jo, det har du verkligen blivit, Pelle lilla.

Pelle: — Ja, men mamma, då kan du väl låta bli att låsa in sylturkarne så väl!

NU INKOMMET, till dagens lägsta priser!

Handvävda, färgäktade Bomullstyger, stor sortering. Ylleytyger, Viyella, Flanel, till klädning och blusar. Blekta och oblekta Vävnader, bästa fabrikat, med stor rabatt å stycke. Prima kulörta Skjorttyger, Möbeltyger, Gardiner, Borddukar, Bolstervar, Sängtäcken, Linnevävnader, Handdukar och Duktyger, bästa kvalitet. Lahmans Herr- och Damunderkläder. Strumpor. Snörliv. Näsdudkar. Förkläden. Prima Bomulls- och Ullgarner.

Bertha Anderson, 15 Korsgatan 15

Lille Pelle: — Säg, mamma, har jag inte blivit mycket lydigare och snällare sedan jag började i skolan.

Mamma: — Jo, det har du verkligen blivit, Pelle lilla.

Pelle: — Ja, men mamma, då kan du väl låta bli att låsa in sylturkarne så väl!

Beda Cramér
Parfymeri • Tvål • Bjösteri
Galanteri • Affär
57 Kungsgatan GÖTEBORG Riksd. 471

Medicinsk Härbehandling jämte rationell huvudmassage och medicinska hudvård med och utan elektricitet. Ansiktsbehandling, Manicure, Pedicure.
MIA LILJEFORS Ex. massös
Carl Gustafsgatan 16. Telf. 154 20

Kvinnornas Sjalvhyjpskassa Sjuk- och Begravningskassa.

Nya medlemmar vinna inträde. För säkra Eder mot sjukdom! Anmälningar göras till Ord. Fr. Anna Larsson, Skanstorget 8. Tel. 18206. Billiga månadsavgifter.

— Vart i all världen ska du hän, Nisse, efter du har så brått?

— Hem.

— Vad står då på?

— Mor har sagt hon ska klä mig. — Och så rämnar du så?

— Ja, annars hinne far hem, och då är det han som klär.

— Hör du, Anderson, varför reser du som är så förmögen på tredje klass?

— Varför? Naturligtvis därför att det inte finns någon billigare.

BREVLÅDA.

Anna E.-n. Organisationen, som verkat endast ett år, har sin huvudcentral i Stockholm, ehuru under densamma sorterande föreningar finnas landet runt.

E. T. Frågan äger aktualitet först senare. Till dess kan läget måhända påkalla ett annat inlägg.

Carmen. Tack — och förlåt att vi föredraga Bizetz!

Anonym insänaare. Förhållandet redan känt.

Regnkappor, Filtar, Tyger, utsäljes billigt direkt från lager.

S. Ericsons Klädeslager
Järntorget 3, Wilsons hus, 2dra vån. — Öppet 8—7.

Telefonnumret till KVINNORNAS TIDNING är 18070

J. BLIXT, Skoaffär
Dam-, Herr- och Barnskodon. Solida och moderna varor.
Kungstorget 1 (Göthallen). Bazaren 45 & 47, Kungstorget. Nya Sjömanshemmet å 1sta Långgatan. Skanstorget 5.

ARLA MJÖLK
Distribution på glasflaskor.
Tel. 8578, 3699

ARLA MJÖLKSERVERING
Drottninggatan 13. Tel. 9096.

Tåget brusade in på stationen. Dick Harding sprang raskt upp i kupén för att dölja sin rörelse.

Charlie Winterfield vände sig om och såg tillbaka. Ett ögonblick vilade hans ögon på Edfu, på "Tystnadens tempel", vars mäktiga pyloner skarpt avtecknade sig mot skyn och ett gyllene skimmer vilade över avståndet.

Lilla Maj i spårvagnen: — Mamma, det är någonting som biter mig!

Mamma röd, förlägen och ond: — Kära barn, det är ett mistag!

Maj efter en stund i en ljudlig viskning: — Mamma nu biter mistaget mig igen!

Vår tid behöver endast en storhet: den som kan återuppbygga; endast en känsla: den som kan försona;

endast en tanke: den som kan förena;

endast en vilja: att icke stå världens och mänsklighetens återuppriktelse emot.

— "Det kommer alltid på ett ut", slöt han missmodigt, "människor kunna inte, vilja inte se något utanför sin egen närvarande lilla tidrymd, sina seder och bruk, vanor, sina lagar, sitt styrelsesätt. De hava totalt förlorat ur sikte de tallösa æoner som gått före dem — som kanske skola följa efter dem."

— "Vad tror du egentligen folket här,